Xóm Chùa có một ngôi miếu cổ, khu vườn miếu rộng tới vài sào bắc bộ trồng nhiều cây ăn quả lâu niên, xung quanh là bờ tre cao vút xen lẫn những khóm dưới rậm rạt là nơi cư trú thích hợp cho những họ hàng nhà chim. Cứ sáng sớm tinh mơ khi mọi người đi làm thì đàn chim cũng tỉnh giấc, chúng thi nhau hót râm ran cả khu vườn. Trong bản hợp xướng hỗn tạp ấy người ta vẫn nhận ra giọng gáy của một đôi chim gáy.

Dân chơi và đánh bắt chim khôngđâu bằng HÀ NAM. Đánh bắt chim là một thú vui và cũng là nguồn thu nhập của dân vùng đảo. Nhưng chọn ra được những thứ lành nghề ấy cũng chỉ đếm trên đầu ngón tay.

Ấy thế mà tôi chắc tay đánh chim nổi tiếng khi đến xóm Chùa vẫn không dễ được con chim ấy xuống đất. Trong số những thứ đánh chim nổi tiếng chẳ còn mỗi anh Tuấ là chưa vác lưới đến xóm Chùa. Đã có nhiều người đến mách anh về con chim gáy ở ngôi miếu cổ, anh chỉ cười hóm hỉnh: " Cứ để các bác ấy đánh đi, chim trời mà !". Đến lúc mọi người đã nản vào một buổi chiều anh Tuấ mặc quần áo chỉnh chu lưng thưng đi thăm miếu. Thấy có người đàn ông lạ, một lũ trẻ nhóa nhác chạy ra. Mấy đứa còn bận lấn đứng nhìn, sau chúng dánh bạo đến hỏi:

- Anh đến đánh chim phải không?

- Không! Anh đi chơi thôi.

Sau một lúc nhìn kỹ anh Tuấ, bọn trẻ cho rằng anh là người trên thị xã về chơi, chúng trở nên cởi mở.

- Ở đây có một con chim gáy hay lắm anh ạ!

- Nó gáy thế nào?

- Em gọi nó gáy để anh nghe nhé! Cũng đưa trẻ lúc nãy đưa hai tay lên miệng làm loa, miệng chụm lại " Cứ cù! Cốc cù!". Có tiếng vỗ cánh phành phạch! Trên ngọn đa trong miếu. Một chấm đen lao vút lên không. Lát sau có tiếng gáy " Cứ cù! Cốc cù!". Rồi nó đổi giọng " Cốc cúc cu cu ...cù!" Anh Tuấ reo lên " Trời! Con chim gáy "lèo chu, gỗ gốc", tiếng gáy thế đồng hiếm lắm, quý lắm!".

Một đứa trẻ tò mò hỏi- Thế đồng là gì? Lèo chu, gỗ gốc là gì hả anh?

Anh Tuấ kéo chúng ngồi xuống vặt cỏ giọng giải:

- Người ta chia tiếng chim gáy làm ba loại: Tiếng gáy trong vắt tròn nhỏ tiếng còi gọi là thứ còi; Tiếng gáy không vang mà dẹn dặt nhỏ đều vọng hỏng gọi là thứ dẹn; còn tiếng gáy trầm vang rất xa nhỏ tiếng chuông đồng gọi là tiếng gáy thứ đồng. Chim gáy tiếng thứ đồng là chim gáy quý hiếm. Các em cứ nghe con chim trong vườn đang gáy mà xem. Thường thì chim chỉ gáy ba đến bốn tiếng, nhưng nó lại gáy " Cốc cúc cu cu ...cù!". Thêm tiếng cù đường sau gọi là gáy lèo. Nó gáy nhanh líu lại nhỏ muốn át mọi tiếng xung quanh gọi là gỗ gốc.

